

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 27 Tachwedd 2015

Aelod / Swyddog Arweiniol: Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill / Richard Weigh, Prif Swyddog Cyllid

Awdur yr Adroddiad: Steve Gadd, Prif Gyfrifydd

Teitl: Cynllun Corfforaethol – Diweddariad Ariannol

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn darparu sefyllfa ariannol ddiweddaraf ar y Cynllun Corfforaethol yn unol â chais Aelodau'r Cabinet.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Pwrpas yr adroddiad yw rhoi diweddariad ar elfennau ariannol y Cynllun Corfforaethol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod Aelodau'n cadarnhau'r rhagdybiaethau a nodir yn y Cynllun.

4. Manylion yr Adroddiad

Pan gafodd y Cynllun Corfforaethol ei lansio yn 2012, gosododd raglen uchelgeisiol o fuddsoddi cyfalaf mewn ysgolion, ffyrdd, gofal cymdeithasol a moderneiddio a oedd yn sail i'r blaenoriaethau a osodwyd gan y cyngor ar gyfer y tymor gweinyddol presennol. Cafodd yr uchelgais o fewn y Cynllun ei osod yn erbyn y realiti ariannol o gyflwyno buddsoddiad sylweddol mewn blaenoriaethau ar yr un pryd â lleihau gwariant mewn meysydd eraill.

Mae cyflwyno'r Cynllun yn dibynnu ar y cyngor yn sicrhau cyllideb refeniw i ariannu benthyca a nodi a chynnal cronfeydd arian parod wrth gefn. Mae hefyd yn dibynnu ar grant y llywodraeth i helpu i gyflwyno rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ac yn y blynyddoedd ariannol blaenorol, mae grant y llywodraeth hefyd wedi cefnogi ariannu buddsoddiad ychwanegol mewn priffyrdd. Fodd bynnag, yn 2012, er bod cynllun ariannu wedi'i nodi, nid oedd yn sicr mewn gwirionedd y gellid diogelu'r costau a nodwyd a'r lefelau o adnoddau i'w hariannu.

Ers 2012, wrth i'r Cynllun ddatblygu, mae'r cyllid sy'n sail iddo wedi symud o ragolwg dyheadol i strategaeth gadarn a fforddiadwy. Er mwyn gwneud y Cynllun yn fforddiadwy, mae rhai diwygiadau wedi bod yn angenrheidiol ochr yn ochr â newidiadau yn y rhagdybiaethau cynllunio. Mae newidiadau o'r fath yn anochel mewn cynllunio ariannol tymor hir.

Ym mis Chwefror 2015, fel rhan o'r cynigion i osod y gyllideb ar gyfer 2015/16, penderfynwyd blaenoriaethu'r cam o gyflawni'r Cynllun Corfforaethol yn rowndiau cyllideb y dyfodol. Y prif newidiadau i'r Cynllun gwreiddiol oedd cael gwared ar y prosiect Swyddfeydd a llai o gost wedi'i amcangyfrif o raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif. Yn yr adroddiad a aeth i'r Cabinet ym mis Mehefin eleni, cytunwyd hefyd i gynyddu gwariant Priffyrdd o £3.2 miliwn i £18.4 miliwn drwy ddyraniad ychwanegol o £800,000 y flwyddyn a oedd yn bosibl oherwydd costau benthyca is nag a gafodd eu cynnwys yn y Cynllun Corfforaethol gwreiddiol.

Fel yr adroddwyd yn adroddiad Cabinet mis Mehefin, y dybiaeth allweddol yn y Cynllun ar yr adeg honno oedd bod cyllido'r prosiect ysgolion ffydd o dan raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif yn seiliedig ar y cyngor yn ariannu 15% o gyfanswm y gost amcangyfrifedig o £23 miliwn. Ar y pwynt hwnnw nid oedd Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau y byddai gweddill y cyllid ar gael. Ar ôl trafodaethau gyda Llywodraeth Cymru, cyflwynwyd Rhaglen Amlinellol Strategol ddiwygiedig ym Mehefin 2015 sy'n caniatáu bod y Rhaglen Moderneiddio Addysg lawn sy'n cael ei chynnwys yn y Cynllun Corfforaethol yn cael ei chyflawni. Roedd y Rhaglen hon yn cynnwys y pedwar Prosiect Cynllun Corfforaethol (ysgol Tref Rhuthun, Ysgol Carreg Emlyn, Ardaloedd Llanfair / Pentrecelyn ac Ysgol Pendref yn Ninbych) yn Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ehangach ac ariannu pob cynllun ar 50%. Mae arwyddion diweddaraf yn dangos bod hyn yn dderbyniol i Lywodraeth Cymru er bod disgwyl am gymeradwyaeth ysgrifenedig o hyd.

Mae copi o'r fersiwn diweddaraf o'r Cynllun, yn seiliedig ar y dybiaeth fod Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ddiwygiedig yn cael cymeradwyaeth ffurfiol, yn Atodiad 1 ac yn cael ei grynhoi isod.

Cynllun Corfforaethol - Crynodeb	fel yr oedd Tachwedd 2015 £m
Ysgolion - Rhaglen 21ain Ganrif	86.1
Gofal Cymdeithasol - Tai Gofal Ychwanegol	21.0
Buddsoddiad Gofal Iechyd Cefndy	0.5
Priffyrdd	18.4
Cyfanswm Cost Cyfalaf wedi'i Amcangyfrif	126.0
Ariannwyd gan:	
Grant Llywodraeth Cymru	48.0
Cronfeydd Arian Parod Wrth Gefn y Cyngor	24.0
Benthyciad Cyngor	40.0
Cyfraniadau Allanol (Gofal Ychwanegol)	14.0

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae elfen gyfalaf y Cynllun Corfforaethol yn anelu at fodloni gofynion buddsoddi y Blaenoriaethau Corfforaethol. Yn benodol, mae'r buddsoddiad cyfalaf a gynhwysir yn yr adroddiad hwn yn helpu i gyflawni'r blaenoriaethau o gwmpas gwella addysg, ffyrdd a byw'n annibynnol, er bydd hefyd yn cael effaith gadarnhaol ar flaenoriaethau eraill fel moderneiddio a datblygu'r economi leol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'r manylion ariannol yn cael eu cynnwys yn yr adroddiad a'r atodiad.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Mae Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb Unigol ar gyfer prosiectau penodol a nodwyd yn y Cynllun Corfforaethol naill ai wedi cael eu datblygu ar yr adeg briodol, neu am gael eu datblygu.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Mae'r Cynllun Corfforaethol ar gyfer 2012-2017 wedi'i ddatblygu ar ôl cryn dipyn o ymgynghori a gwaith ymgysylltu, gan ganolbwyntio ar drigolion, staff a Chynghorwyr.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Gellir ond cyflawni'r Cynllun Corfforaethol o fewn yr adnoddau a nodir. Bydd newidiadau i'r rhagdybiaethau allweddol sy'n sail i'r Cynllun neu fethiant i sicrhau'r gyllideb a'r arian parod gofynnol yn golygu bod prosiectau yn cael eu symud neu eu gohirio. Fodd bynnag, mae'r diwygiadau a nodwyd yn yr adroddiad hwn o amgylch Ysgolion yr 21ain Ganrif, ynghyd ag adnoddau a nodwyd ac a glustnodwyd yn barod, yn golygu bod y Cynllun bellach yn fforddiadwy ac yn gyflawnadwy.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae risg na fydd y gymeradwyaeth ffurfiol yn dod i law gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Rhaglen Amlinellol Strategol Ysgolion yr 21ain Ganrif ddiwygiedig. Byddai angen diwygio'r Cynllun Corfforaethol a chyflwyno adroddiadau pellach ger bron yr Aelodau os na fyddai'r rhaglen ddiwygiedig yn cael ei chymeradwyo. Oherwydd maint y prosiectau a gynhwysir yn y Cynllun

Corfforaethol, mae risg bob amser o lithriant a/neu orwariant ar brosiectau. Mae rheolaeth ariannol a phrosiect gofalus ar waith i helpu i liniaru'r risg hwn.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol o dan Adran 151, Deddf Llywodraeth Leol 1972 wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu eu materion ariannol yn briodol.